

LAKIALOITE 139/2000 vp

Laki rikoslain 3 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

Rikoslain 3 luvun 6 §:n hätävarjelusäännöksen mukaan ihmisellä on oikeus suojata itseään tai toista taikka omaansa tai toisen omaisuutta oikeudettomalta hyökkäykseltä. Tämä tarkoittaa sellaista hyökkäystä, jonka torjumiseen ihmisellä ei ole mahdollisuutta saada yhteiskunnan tarjoamaa turvaa ja että hyökkäys on tässä ja nyt kohta päättä uhkaava. Monissa maissa tällainen puolustautumisen oikeus on ehdoton, selkeimpänä esimerkkinä ehkä Amerikan yhdysvallat. Niin kuin vanhoista lännenelokuvista olemme saaneet todeta, ratkaisevaa oli se, kuka veti ensin. Muita todisteita voittajana selvinneen puolesta ei tarvittu.

Vaikkakaan tuosta lännen mallista ei ole syytä haaveilla, on todettava, ettei tuolla suomalaisen lakikirjan hätävarjelusäännöksellä ole paljon merkitystä. Säännönmukaisesti on käynyt niin, että ylivoimaistakin hyökkäystä vastaan puolustautunut on loppujen lopuksi ollut se, joka

on tuomittu niin rangaistukseen kuin korvauksiinkin. Kodissaan ollut raajarikko, joka on käyttänyt ampuma-asetta ikkunan kautta aseistautuneena asuntoon tunkeutuneita vastaan, saa vankeustuomion ja tunkeutujat rahallisia korvauksia. Näin käy säännönmukaisesti ja kansalliset ovat asian johdosta ärtyneitä.

Nyt kun yhteiskunnan apu on vähäisten poliisiresurssien johdosta entistä kauempana, pitäisi asiaan saada kohtuullinen korjaus niin, että yksityinen ihminen uskaltaisi hädän tullen itseään puolustaa. Se on mahdollista muuttamalla rikoslain 3 luvun 6 §:n sisältöä ja kumoamalla luvun 9 §:n 1 momentti, joka vesittää 6 §:n tarkoituksen hyvästä pyrkimyksestä huolimatta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 3 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 3 luvun 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 621/1967, ja
muutetaan 3 luvun 6 § ja 9 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 luvun 9 §:n 2 momentti laissa 536/1999, seuraavasti:

6 §

Jos joku, suojellakseen itseään tahi toista taikka omaansa tai toisen omaisuutta aloitetulta tai kohta päättää uhkaavalta oikeudettomalta hyökkäykseltä, on tehnyt teon, joka vaikka muuten on rangaistava, oli hyökkäyksen torjumiseksi tarpeen, älköön häntä tästä hätävarjeluksesta rangaistukseen tuomittako.

Jos hyökkäyksen torjumiseksi on käytetty enemmän voimaa ja aiheutettu enemmän vammoja tai vahinkoa kuin jälkikäteen arvostellen olisi ollut tarpeen, älköön hyökkäystä vastaan puolustautunutta siitä huolimatta rangaistukseen tuomittako, jos voimankäyttö hyökkäyshetken tilannetta tarkastellen oli yleisen näkemyksen mukaan kohtuudella perusteltu, eikä hyök-

käyksen kohteeksi joutunut ole voinut tältä pohjalta arvostellen mieltänsä malttaa.

9 §

Milloin 8 tai 8 a §:ssä taikka poliisilain 27 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa on käytetty ankarampia voimakeinoja kuin sanottujen pykälien mukaan voidaan pitää puolustettavina, saadaan rangaistusta teon moitittavuutta vähentävien erityisten syiden perusteella alentaa siten kuin tämän luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään, taikka jos siihen on erittäin painavia syitä, vapauttaa tekijä kokonaan rangaistuksesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta

Helsingissä 12 päivänä lokakuuta 2000

Sulo Aittoniemi /alk